

Laholm

FRAMTIDSPLAN 2030

ÖVERSIKTSPLAN FÖR LAHOLMS KOMMUN

DEL 1: ÖVERSIKTSPLAN
ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2014-01-28

Planeringsstrategi

Framtidsplan 2030 Laholms kommun

Godkänd av kommunstyrelsen: 2024-05-14

Antagen av kommunfullmäktige: 2024-05-28, §67

Laholm

Upprättad: 2024-04-23

Giltig till: 2028

Planeringsstrategi för Laholms kommun

Dnr: 2022–262

Text: Agnes Marklund, Översiktsplanerare, Laholms kommun.

Omslagsbild: Framsida Framtidsplan 2030, del 1.

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	4
1.3 Process.....	4
1.4 Tematiska tillägg och underlag	5
1.5 Metod och disposition	5
2. Ändrade planeringsförutsättningar	5
2.1 Ändrad lagstiftning.....	6
2.2 Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen	8
2.3 Kommunala mål, planer och program.....	18
3. Översiktsplanens aktualitet	22
3.1 Intern remiss.....	22
3.2 Analys av översiktsplanens strategier	25
3.3 Analys av översiktsplanens delområden	26
3.4 Uppföljning av innehållskraven enligt Plan- och bygglagen	31
3.5 Sammanfattande bedömning av översiktsplanernas aktualitet.....	33
4. Kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering	34
4.1 Nya underlagsmaterial.....	34
4.2 Rutin för framtagande av planeringsstrategi	35
5. Bilagor.....	35

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Lagändringar från 1 april 2020 i Plan- och bygglagen innebär att kommunen ska göra en aktualitetsprövning av gällande översiktsplan genom att ta fram en planeringsstrategi. Det innebär att Laholms kommun under perioden från ordinarie val till Kommunfullmäktige år 2022 fram till senast 11 september 2024 antingen ska ha antagit en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan. Om detta inte genomförs inom tidsramen upphör översiktsplanen att vara aktuell.

I planeringsstrategin ska kommunfullmäktige bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen i sin helhet är aktuell. I strategin ska kommunfullmäktige enligt PBL 3 kap. 23 § ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen och bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i PBL. Det innebär bland annat prövningen av översiktsplanens aktualitet ska göras i förhållande till om planen ger vägledning om den avsedda mark- och vattenanvändningen, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, hur planen tillgodoser värdena i riksintressen och hur gällande miljö kvalitetsnormer följs.

Kommunstyrelsen beslutade 2021-06-08 att ge uppdraget att ta fram en ny översiktsplan, grundat i en ny politisk inriktning. Planeringsstrategin har tagits fram utifrån förutsättningen att det redan finns ett beslut om att upprätta en ny översiktsplan och ett pågående arbete med den nya översiktsplanen. Den nya översiktsplanen kommer inte vara antagen innan den 11 september 2024 och därför behöver en planeringsstrategi tas fram.

1.2 Syfte

Syftet med planeringsstrategin är att ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar som är av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Kommunen ska bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen och de tematiska tilläggen är aktuella.

1.3 Process

Planerings- och exploateringsenheten på kommunstyrelsens förvaltning har haft ansvaret för planeringsstrategin.

Planeringsstrategin ingår i den formella processen med en översyn varje mandatperiod.

Arbetet genomfört vid den senaste aktualitetsprövningen av Framtidsplan 2030 har använts som utgångspunkt i arbetet med planeringsstrategin. Under det arbetet skickades en enkät ut till kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämndens politiker, kommunledningen och kommunens tjänstemannaorganisation. Tjänstemannaorganisationen representerades av miljökontor, samhällsbyggnadskontor (detaljplan, bygglov, kart/mät och GIS), strategienhet, planeringsenhet, kultur- och fritid, socialförvaltning, utbildningsförvaltning, näringslivsenhet, avfallsstrateg, driftenhet, landsbygdsutvecklare och räddningstjänsten. Kommunala bolag bjöds också in, Laholmsbuktens VA och Laholmshem.

Länsstyrelsen har 2022-09-09 inkommit med planeringsunderlag för att bedöma aktualiteten av nu gällande översiktsplan.

Arbetet med planeringsstrategin har letts och sammanställts av arbetets projektledare, Agnes Marklund, Översiktsplanerare. En referensgrupp med tjänstepersoner (Rebecka Thise Kommunekolog, Melissa Maxter Hållbarhetsstrateg – ekologiska dimensionen, Sofia Larsson Hållbarhetsstrateg – fokus inkludering, Anna-Carin Karlsson Miljö- och hälsoskyddsinspektör, Lina Johansson Vattenstrateg och Lina Strömqvist Översiktsplanerare) har under arbetet 2024 bidragit med kunskap om framför allt användning och tillämpning av den gällande översiktsplanen samt framfört behov inför ny översiktsplan.

1.4 Tematiska tillägg och underlag

Placeringsstrategin behandlar följande handlingar:

- Översiktsplanen, Framtidsplan 2030, antagen 2014
- Fördjupning av översiktsplan för Åmot, antagen 2011
- Tillägg för Vindkraft, antagen 2009

- *FÖP Laholm/Lilla Tjärby, antagen 25 november 1993*
- *FÖP för Kustområdet, antagen juni 1999*

En översiktsplan eller ändring av en översiktsplan för en viss del av kommunen som antagits före den 1 januari 2004 kommer att upphöra att gälla efter utgången av 2025 i enlighet med övergångsbestämmelserna. Det innebär att *FÖP Laholm/Lilla Tjärby* och *FÖP för Kustområdet* automatiskt kommer att upphävas. Dessa kommer inte att studeras fördjupande i den här placeringsstrategin.

1.5 Metod och disposition

Planeringsstrategin har delats in i tre delar för att tydligt kunna ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar, översiktsplanens aktualitet och det fortsatta arbetet med översiktsplanering i kommunen.

- Ändrade planeringsförutsättningar
- Översiktsplanens aktualitet
- Kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering

2. ÄNDRADE PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Nedan följer redovisning av nya förutsättningar i form av ändrad lagstiftning, nya planeringsunderlag, ny kunskap, nya nationella och regionala mål, planer och program som tillkommit sedan handlingarna antagits 2014. Utöver detta kan ny politisk majoritet kan ge nya förutsättningar för översiktsplanens aktualitet.

2.1 Ändrad lagstiftning

Lagändringar som har betydelse för den översiktliga planeringen sedan januari 2014 beskrivs kortfattat nedan.

Plan- och bygglagen och Plan- och byggförordningen

Den 1 januari 2015 infördes bestämmelser i 5 kap. 7 § PBL om att detaljpanelläggning som inte är förenlig med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande ska handläggas med ett utökat planförfarande.

Den 1 juli 2018 ökade kommuners krav på redovisning av områden som riskerar skadas till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur kommunen kan minska dessa. På grund av denna lagändring behöver översiktsplanen tydliggöra kommunens syn på dessa risker och hur dessa kan minska eller upphöra.

I januari 2019 infördes ett nytt 7 kap. Regional fysisk planering i PBL om att en regionalplan ska antas för Stockholms län respektive Skåne län. I januari 2023 gjordes en lagändring så att detta även gäller för Hallands län. För kommuner i dessa län innebär det att en sådan plan blir vägledande för kommunens fysiska planering. Ändringarna i PBL påverkar både kravet på översiktsplanens innehåll och arbetet med att ta fram översiktsplanen.

Den 1 april 2020 gjordes ändringar i plan- och bygglagen med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. I detta blir planeringsstrategin det centrala, nya verktyget.

Kommentar: Klimatrelaterade risker behöver uppdateras utifrån nya underlag för att gå i linje med nu gällande lagkrav.

Översiktsplanen behöver uppdateras med information gällande regional fysisk plan.

Detta dokument är ett första steg i genomförande av kontinuerlig översiktsplanering.

Lag om kommunens bostadsförsörjningsansvar

Den 1 oktober 2022 ändrades lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Det nya är att uppgifterna i riktlinjerna för bostadsförsörjning ska grundas på en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Kravet att uppgifterna särskilt ska grundas på en analys av bostadsbehovet för särskilda grupper har tagits bort. Analysen ska i stället omfatta alla bostadsbehov som är relevanta för kommunen, utan begränsningar till särskilda gruppers behov. Eftersom det av översiktsplanen ska framgå hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder bör översiktsplanen redovisa kopplingen mellan riktlinjerna för bostadsförsörjning/ bostadsförsörjningsprogrammet och planerade nybyggnads- eller omvandlingsområden för bostäder.

Kommentar: Ett nytt bostadsförsörjningsprogram är under framtagande. Bedöms ej påverka översiktsplanen i större utsträckning så ändringar krävs.

Bosättningslagen

Den 1 mars 2016 infördes Bosättningslagen (Lag 2016:38). Lagen innebär ett gemensamt ansvar för mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Enligt lagen är en kommun skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Kommunen behöver planera efter detta i sina riktlinjer för bostadsförsörjning.

Kommentar: Ett nytt bostadsförsörjningsprogram är under framtagande. Bedöms ej påverka översiktsplanen i större utsträckning så ändringar krävs.

Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter - Barnkonventionen

Den 1 januari 2020 blev FN:s barnkonvention svensk lag. En av barnkonventionens grundprinciper är att alla åtgärder som rör barn i första hand ska beakta vad som bedöms vara barnets bästa (artikel 3). En annan grundprincip är att barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som rör dem (artikel 12). Barnperspektivet blir utifrån detta en viktig del och ska integreras i översiktsplaneringen.

Kommentar: I översiktsplanen pekas barn och ungdomar ut som en särskilt viktig grupp för kommunens framtid. Det saknas dock en mer djupgående analys av barnperspektivet. I arbetet med framtagande av en ny översiktsplan har dialog förts med barn via workshops och enkät.

Miljöbalken

Den 1 januari 2018 började ett nytt 6 kapitel i Miljöbalken att gälla. Det i sin tur innebar förändringar för miljöbedömningar av planer. Det har skett ändringar i begrepp och lagen har förtydligats avseende process och genomförande.

Kommentar: Vid framtagandet av en ny översiktsplan kommer detta beaktas.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Den 1 januari 2019 trädde vissa ändringar i miljöbalken i kraft vad gäller miljö kvalitetsnormer för vatten till följd av Weserdomen 2016.

Miljökonsekvensbeskrivningar måste efter lagens ikraftträdande innehålla en beskrivning av hur verksamheten påverkar relevanta kvalitetsfaktorer. Kommunen får inte godkänna åtgärder som försämrar statusen. Ytterligare ska miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status och kemisk status ha samma rättsverkan. Det finns ett nytt åtgärdsprogram från Vattenmyndigheten för 2022–2027 där åtgärd 4 handlar om fysisk planering och hur den ska bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas enligt plan- och bygglagen.

Kommentar: Av den antagna översiktsplanen ska det framgå hur kommunen anser att gällande miljö kvalitetsnormer ska följas. Då lagstiftningen har förtydligats finns det behov att göra en översyn till framtagandet av en ny översiktsplan.

Strålskyddslag

Den 1 juni 2018 trädde en strålskyddslag i kraft tillsammans med en ny förordning och föreskrifter från Strålskyddsmyndigheten.

Kommentar: Resonemang kring UV-strålning saknas i gällande översiktsplan. Det finns rekommendationer för att begränsa allmänheten för elektromagnetiska fält och radon. Halten radon i marken i kommunen är så hög att halten i byggnader kan bli för hög om luft kommer in från marken. Detta hanteras rutinmässigt i samband med bygglov med krav på att bygga radonsäkert.

2.2 Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen

Följande underlag, övergripande mål och program har tillkommit eller reviderats sedan översiktsplanen togs fram. Avsnittet utgår från länsstyrelsens sammanställda yttrande tillsammans med tillägg som tillkommit efter yttrandet lämnades den 9 september 2022 eller på andra sätt bedöms som relevanta att lyfta. Länsstyrelsens yttrande återfinns i sin helhet i Bilaga 1.

Agenda 2030

I september 2015 antogs FN:s nya hållbarhetsmål som beskriver vad det globala arbetet med hållbar utveckling ska sikta på till 2030. Världens ledare har förbundit sig till 17 globala mål till år 2030, där det främst är *mål 11 - hållbara städer och samhällen* som berör den översiktliga planeringen men eftersom de globala målen är odelbara finns både direkt och indirekt koppling finns till flertalet av målen.

Kommentar: Agenda 2030 behöver integreras mer övergripande i Laholms kommun. Detta sker inom ramen för strategisk planering på flera plan. Idag arbetar kommunen bland annat med en agenda 2030-nulägesanalys som underlag för de kommunövergripande planeringsförutsättningar.

Regional utvecklingsstrategi och Tillväxtstrategi för Halland

Region Halland driver och samordnar det regionala utvecklingsarbetet i Halland. Det viktigaste styrdokumentet för regionen är den Regional Utvecklingsstrategin (RUS). Region Hallands vision ”Halland – bästa livsplatsen 2035” togs fram 2021. Visionen, Halland – Bästa livsplatsen, ligger fast från föregående regionala utvecklingsstrategi som de senaste 15 åren varit vägledande för det halländska regionala utvecklingsarbetet. I strategin från 2005 låg fokus på att förverkliga bodrömmar, bygga företag med kunskap och skapa fördelar av läget. Mycket har hänt och arbetats med under denna tid som utvecklats och präglats Halland. År 2035 vill vi leva i ett Halland som är närmare visionen om att vara den bästa livsplatsen. För att uppnå det krävs ett mer sammanhållet, livskraftigt och delaktigt Halland. Vi tar avstamp i Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen där den grundläggande principen är tydlig – att ingen ska lämnas utanför i arbetet för en hållbar värld.

Kommentar: Regionen strategier bedöms inte vara motstående till översiktsplanen.

Energi och klimatomställning

I arbetet med att minska utsläpp av växthusgaser och nå klimatmålen har bland annat en strategi för elektrifiering tagits fram år 2022. Den havsbaserade vindkraften har stor potential att bidra med ökad elproduktion, men det är även angeläget att generationsväxla vindkraftverk som redan nått eller snart når sin tekniska eller ekonomiska livslängd. De senaste åren har intresset för att bygga större solcellsanläggningar ökat kraftigt. Då det kan finnas intressekonflikter mellan exempelvis behovet av ökad elproduktion, behovet av jordbruksmark samt natur- och kulturvärden bör kommunerna utarbeta riktlinjer eller strategier kring hur och var större solcellsparker kan anläggas och hur man i övrigt kan integrera solceller i kommunen.

Kommunerna bör även främja etablering av tankstationer för förnybara drivmedel för tyngre transporter.

Energi- och klimatstrategin för Hallands län från 2019 ska bidra till att de av riksdagen fastställda energi- och klimatpolitiska målen uppnås. I strategin identifieras fyra energi- och klimatutmaningar. För var och en av dessa har ett långsiktigt mål formulerats. Likaså har ett övergripande klimatmål formulerats för hela länet. För varje utmaning pekats fyra strategiska ställningstaganden ut; Fossilfria och effektiva transporter, Resurseffektiva och fossilfria energisystem, Klimatsmart jord- och skogsbruk samt Hållbar konsumtion och produktion.

Laholms kommun har högst antal personbilar och körd sträcka per invånare i länet och ligger bland de högsta i riket. De som utnyttjar kollektivtrafiken i kommunen ligger däremot långt under det nationella snittet. Samhällsplaneringen bör främja beteendeförändringar och alternativa transportlösningar i sin planering.

2023 togs även fram en rapport gällande energi- och klimatläget i Halland som uppföljning av energi- och klimatstrategin. Rapporten ger en bild av hur det ser ut i länet i förhållande till uppsatta mål och var Halland befinner sig jämfört med övriga Sverige när det gäller energiomställning och klimatpåverkan.

Kommentar: Laholms kommun behöver integrera energi och klimatfrågorna i översiktsplaneringen så att de politiska energi- och klimatmålen kan uppnås. Arbetet med en plan för klimatomställning pågår under 2024. Den kommer tillsammans med Länsstyrelsens underlag ligga till grund för kommunens översiktsplanarbete. Även en energiplan kommer att tas fram under 2024.

Laholms kommun har reglerat vindkraftverkens maxhöjd till 150 meter och att de ska uppföras i grupper om minst tre verk, i det tematiska tillägget för vindkraft. Detta innebär ett försvårande av generationsväxling av befintliga vindkraftverk. Riktlinjen bör ses över då det i praktiken innebär stopp för nyetablering då nyare effektivare verk är högre.

Framtidsplan 2030 har inga riktlinjer gällande solceller eller laddinfrastruktur för elfordon. Översiktsplanen behöver uppdateras i dessa frågor.

En översyn av vindkraft och solkraft görs i det pågående arbetet med framtagandet av en ny översiktsplan.

Utöver detta finns ett behov att utöka arbetet med aktörer både inom och utanför kommunen för att nå upp till målen gällande energi och klimatomställning.

Riksintressen

I januari 2020 mottog Trafikverket tillsammans med Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet och Tillväxtverket ett regeringsuppdrag att tillsammans med Boverket som samordnande myndighet att göra en översyn av våra respektive anspråk på områden av riksintresse.

Under 2020–2022 genomför Trafikverket en översyn av riksintressen för kommunikationer för de fyra trafikslagen. I augusti 2020 antogs nya kriterier för vilka anläggningar som bedöms vara av riksintresse. 26 september 2022 beslutade Trafikverket att justera riksintressena för trafikanläggningar. Det innebär att väg 24 inte längre är av riksintresse.

Kommentar: Med hänsyn till att ett av kommunens tidigare riksintressen (väg 24) utgått behöver delar av avsnittet gällande riksintresse revideras.

Förorenade områden

Länsstyrelsen har uppdaterat GIS-skikten över potentiellt förorenade områden.

Kommentar: Vid tiden för antagandet av översiktsplanen arbetade länsstyrelsen med att kartlägga mark i länet som kan vara förorenad. Laholms kommun anser att översiktsplanen behöver kompletteras med områden för förorenad mark.

Klimatutmaningar

Sedan Framtidsplan 2030 antogs 2014 har fokus på en hållbar samhällsutveckling blivit än tydligare, med fokus på hållbarhetsfrågor så som hållbara resor och transporter, hållbara städer och hållbart byggande. Förändringar i klimatet ställer också ökade krav på klimatanpassning i samhället. Förutom stigande havsnivåer, skyfall och dagvattenhantering omfattar klimatförändringar många andra frågor som värmeböljor, nollgenomgångar, vegetationsperiod, förorenad mark, vind, torka, grundvatten och mycket mer. Vi har också fått bättre kunskap om ekosystemtjänster och grön infrastruktur. Säkerställande av dricksvatten liksom hushållning med brukningsvärd jordbruksmark är också viktiga frågor som lyfts fram i samband med samhällsplaneringen.

MSB har tagit fram en nationell värmekartering 2022 med uppdateringar 2023.

IPCC har kommit med ny data kring klimatförändringarna, och det har tillkommit ny vägledning som tydliggör hur scenarion bör beräknas. Vid användning av nationella underlag för vattennivåer och flöden kan IPCC:s scenario benämnt RCP 8,5 eller SSP5-8,5 oftast vara ett lämpligt utgångsscenario i fysisk planering när det kommer till att bedöma risken för naturolyckor i ett framtida klimat. Det är även viktigt att ta hänsyn till tidsperspektivet för att möjliggöra en långsiktigt hållbar hushållning med mark, vatten med mera. För sammanhållen bebyggelse och samhällsstrukturer som kan väntas vara bestående längre än enstaka byggnader behöver kommunen förhålla sig till strukturernas förväntade livslängd, vilket ofta innebär mer än hundra år.

Internationellt har vi åtagit oss att arbeta tillsammans för att bekämpa klimatförändringar genom Parisavtalet från 2015, där länder runt om i världen enades om att begränsa den globala uppvärmningen till väl under 2 grader Celsius över förindustriella nivåer, med en strävan att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader Celsius.

Sverige har fastställt ambitiösa mål för att minska klimatpåverkan och ska bli helt koldioxid neutralt som nation senast år 2045. Sverige har även som mål att öka användningen av förnybar energi och främja energieffektivitet i alla sektorer av samhället. Sveriges miljömål, som fastställs av regeringen, innefattar bland annat att minska vår klimatpåverkan.

I den nationella strategin för klimatanpassning lyfts sju särskilt prioriterade områden för det fortsatta arbetet med klimatanpassning, vilka bör vara vägledande för kommunens arbete med klimatanpassning. Utifrån den nationella strategin för klimatanpassning gjorde Länsstyrelsen Halland år 2021–2022 en Klimat- och sårbarhetsanalys (KSA) för länet. I den analyseras de områden som prioriterats i den nationella strategin för klimatanpassning.

Kommentar: Flera av dessa frågor är något som behöver integreras bättre i översiktsplanen. Ett utökat kunskapsunderlag kring bland annat både risker och riskhantering, utgör ett nödvändigt planeringsunderlag för den översiktliga planeringen. Idag saknas klimatanpassningsresonemang och värmekartering för hela kommunen i översiktsplanen. Ett helhetsgrepp behöver tas.

Det framgår inte av klimatanpassningsplanen vilket scenario som använts i arbetet. Klimatanpassningsplanen är dessutom endast fokuserad på kommunens kustområde. Ingen klimatfaktor beskrivs eller nämns. En ny klimatplan är under framtagande 2024. Detta arbete har integrerats i arbetet med den nya översiktsplanen.

Översvämningar från hav, höga flöden och skyfall

I och med ny lagstiftning ska kommunen redogöra för risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion och som är klimatrelaterade. Kommunen behöver göra en övergripande och långsiktig riskbedömning samt prioritera och rangordna de områden där risken för skador är som störst.

Ny sammanhållen bebyggelse, större riskobjekt eller bebyggelse med samhällsviktig verksamhet bör lokaliseras till områden som inte hotas av översvämning och skyfall.

Kommentar: Detta kommer att ske inom ramen för kommunens nya klimatplan som ska färdigställas under 2024.

Laholms kommun har tagit fram en ny skyfallskartering för kommunen inom ramen för arbetet med den nya översiktsplanen. Detta arbete har integrerats i arbetet med den nya översiktsplanen.

Geotekniska risker, ras skred och erosion

MSB har i uppdrag att inom bebyggda områden översiktligt kartlägga landets kommuner med avseende på stabilitet. I juni 2019 gav regeringen SGI och MSB i uppdrag att identifiera särskilda riskområden för ras, skred, erosion och översvämning i Sverige som är klimatrelaterade. Kustområdet Skåne-Halland utsågs som riskområde klass 2, Området har kombinerade risker, för både översvämning och erosion.

Statens geologiska undersökning (SGU) har karterat stränderna i Hallands län från södra länsgränsen upp till mitten av Varberg. Karteringen heter Erosionsförhållanden längs södra Hallands kust.

Kommentar: Kommunen har själv genomfört mätningar av stranden under 2019, 2020 och 2023 vilka resulterat i 3d-modeller där det är möjligt att fastställa erosionens effekter. Jämförelser har gjorts med ortofoton längre tillbaka för att få en uppfattning om påverkan. Även inom detta område (erosion och kustlinjers förändring) finns ny kunskap som påverkar den översiktliga planeringen. Nya mätningar behöver även göras kontinuerligt samt vid större stormar eller liknande händelser som kan påverka strandens utbredning.

Rasområden för kommunens tätorter finns med i översiktsplanen men inte övrig mark i kommunen. En av slutsatserna i översiktsplanen är att det krävs en detaljerad stabilitetsutredning utmed Lagan i Knäred och Laholm. En sådan har inte genomförts. Gällande översiktsplan behöver uppdateras utifrån ny data och kunskapsunderlag inom området.

Risker

Varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen lyfter riskbild för oljeolyckor till sjöss: en kunskapsöversikt för Östersjön, Västerhavet och de stora sjöarna, MSB1643 (2020), som ett kunskapsunderlag.

I samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk bör samråd ske med MSB.

Delar av Laholms kommun ligger inom 100 kilometer från kärnkraftverket Ringhals. Detta innebär att kommunen bedöms tillhöra de kommuner som är inom planeringszonen kring Ringhals. Här ska strålmätning kunna genomföras, planering görs för utrymning/inomhusvistelse samt planering att dela ut jodtabletter.

MSB har 2017 tagit fram en vägledning som beskriver hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid etablering av de storskaliga kemikaliehanterande verksamheterna och exploatering i nära anslutning till dessa. I vägledningen förslås bl.a. att ett riskhanteringsavstånd kring storskaliga kemikaliehanterande anläggningar bör finnas som ett planeringsunderlag för kommunens översiktsplan.

Kommentar: Laholms kommun har ett handlingsprogram för skydd mot olyckor är antaget efter förändringarna skedde i lagstiftningen 1 januari 2021.

Översiktsplanen saknar avsnitt gällande säkerhet till sjöss. Det bedöms inte som en fördjupning som är nödvändig för kommunen att hantera i sin översiktsplan.

I samband med samråd för detaljplaner som föranleder höga byggnader har kommunen beställt flyghinderanalyser och samrått med Luftfartsverket, närliggande flygplatser, Försvarsmakten och MSB.

Räddningstjänsten och miljöenheten har förmåga att indikera strålning med hjälp av mätinstrument SRV2000. Detta arbete görs inte inom ramen för översiktsplanarbetet.

Översiktsplanens del gällande risker och beredskap är i stora delar aktuell. Det finns en genomgång av sårbara samhällsfunktioner och riskfaktorer sett till klimatförändringar och naturolyckor. Varje tätort har ett avsnitt gällande säkerhet. Vid framtagandet av den nya

översiktsplanen ska nya underlag användas för att uppdatera lämpliga lokaliseringar för bland annat nybyggnation.

Krisberedskap och totalförsvär

Kommunerna, länsstyrelserna och MSB arbetar tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå. Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Regionala och kommunala risk- och sårbarhetsanalyser är ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen. Arbetet med att stärka samhällets funktionalitet och samhällsviktig verksamhet lägger grunden för samhällets försörjningsberedskap.

2021 har MSB med stöd av Länsstyrelsen i Västra Götaland, Försvarmakten samt Boverket tagit fram en vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL.

Kommentar: Översiktsplanen behöver uppdateras gällande krisberedskap och totalförsvär. Idag saknas uppgifter gällande detta. Vilken redovisningsnivå som är lämplig bedöms utifrån eventuell sekretess.

Bostadsförsörjning

Översiktsplaneringen är ett viktigt instrument för kommunen när det gäller att förbereda och genomföra kommunens bostadspolitiska intentioner. I översiktsplanen anger kommunen hur man tänker tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Både översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjningen behövs för att nå kommunens bostadspolitiska mål.

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska vara vägledande när kommunen i översiktsplaneringen tillämpar och bedömer bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Det handlar inte om att lyfta in riktlinjerna för bostadsförsörjningen i översiktsplanen utan om att de ska påverka de bedömningar och ställningstaganden som görs i översiktsplanen.

Kommentar: Kommunens bostadsförsörjningsprogram är inte aktuellt. Arbetet med ett nytt pågår under 2024.

Transportplanering

Hur kommunerna planerar sin bebyggelse har i högsta grad påverkan på huruvida de transportpolitiska målen kan nås. Lokaliseringen av bostäder och verksamheter kan få stora konsekvenser för det framtida trafikarbetet på såväl det kommunala som det statliga vägnätet. Trafikverket vill därför delta i kommunens arbete med den översiktliga planeringen.

Länsstyrelsen tipsar om exempelbanken, som samlar och belyser goda konkreta exempel på hantering av trafikfrågor i tätort bland annat kopplat till vägplanering, projektering, MKB, kulturmiljö samt väg- och gatuutformning.

Det statliga vägnätet har stora krav på god framkomlighet vilket kan hamna i konflikt med exploateringar längs vägarna. För att bibehålla god framkomlighet på det regionala och nationella vägnätet anser Trafikverket att exploateringar i första hand ska ske på den sidan av vägen som befintlig bebyggelse finns så att inte nya barriäreffekter uppstår.

I takt med att kommunerna växer genom att befintliga områden utökas och att nya områden tas i anspråk för bebyggelse ökar också den lokala funktionen för de vägar som behövs för att tillgodose tillgängligheten till och inom dessa områden. Trafikverket välkomnar därför dialoger kring en utökning av det kommunala väghållningsområdet.

I Trafikverkets nationella plan för transportsystemet 2022–2033 framgår investeringsåtgärder som berör Laholms kommun. Projekten är större investeringar på Markarydsbanan samt färdigställande av den första nationella turistcykelleden, Kattegattleden.

I Region Hallands Regionala infrastrukturplan 2022–2033, framgår att samplanering med infrastrukturinvesteringar och ortsutveckling i Laholms kommun är viktigt. Särskilt med satsningar på nya bostäder i stationsorterna Veinge och Knäred på grund av persontrafik på Markarydsbanan. Markarydsbanans nytta är också nationell, då banan är en omledningsbana för annan trafik.

Behovet av ett mötesspår för att få till en attraktiv och pålitlig regionaltågstrafik på Markarydsbanan är en prioriterad åtgärd. En förutsättning för investeringar i kapacitetshöjande åtgärder är en samfinansiering med nationell transportplan och att staten tar sitt ansvar och sköter drift, underhåll och reinvesteringar på de berörda banorna. Åtgärden har en beräknad total kostnad på 120 miljoner kronor (aug. 2021) och Laholms kommun medfinansierar åtgärden.

Finansiering och kostnadsfördelning för föreslagna åtgärder som berör statlig infrastruktur är inget som ska fastslås inom ramen för en Översiktsplan eller Transportstrategi/plan. Finansiering och kostnadsfördelning hanteras i separata forum i dialog mellan Trafikverket och kommunen.

Kommentar: Laholms kommun har tecknat avsiktsförklaring med Trafikverket för Markarydsbanan och järnvägsplan pågår. I översiktsplanen pekas tågstopp även ut i Genevad. Detta är inte längre aktuellt.

Det finns ett behov att optimera användandet av befintlig infrastruktur. Kommunen har behov att uppdatera sin cykelplan. I arbetet med framtagandet av en ny översiktsplan har en trafikstrategi tagits fram.

Laholms kommun behöver arbeta mer med hållbarhetsfrågor för resande och transporter.

Godstrafiken behöver förtydligas vad gäller satsningar på infrastruktur för att klara av tunga transporter och möjliggöra längre fordonståg för att skapa effektiva transporter och minska klimatpåverkan och kostnader.

Samhällsplanering och digital infrastruktur

Enligt Sveriges digitala agenda ska Sverige vara bäst i världen på att nyttja digitaliseringens möjligheter. Region Halland, tillsammans med kommuner och andra aktörer tog 2015 fram en regional bredbandsstrategi med utgångspunkt, dels i då gällande nationella mål och dels i regionens tillväxtstrategi. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi ”Sverige helt uppkopplat 2025”. På lång sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela

Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s. En väl fungerande och utbyggd IT-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet.

Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser.

Kommentar: En av översiktsplanens strategier, Goda infrastrukturlägen för verksamhetsområden, beskriver att IT-kommunikation och bredbandsutbyggnad är en förutsättning för attraktiva lägen. I övrigt nämner översiktsplanen god tillgång till bredband kortfattat.

Jordbruksmark

Bestämmelser i miljöbalken syftar till att säkerställa en långsiktig hushållning med brukningsvärd jordbruksmark. Länsstyrelsen i Halland har 2022 arbetat fram en vägledning om hur man kan arbeta med jordbruksmark i planeringen. Vägledningen är framtagen för att klargöra vilka underlag och bedömningar som kommunen behöver ta fram när jordbruksmark blir aktuell för olika typer av samhällsbyggnad. Grundprincipen är att svara på frågorna om jordbruksmarkens brukningsvärde, väsentligt samhällsintresse och att bedöma andra alternativ till att ta jordbruksmark i anspråk.

Kommentar: Översiktsplanen saknar tydliga riktlinjer gällande väsentligt samhällsintresse och byggnation på jordbruksmark. Framtidsplan 2030 utgår från den tidigare klassning av jordbruksmark som inte längre är aktuell. Till samrådet för den nya översiktsplanen har en jordbruksmarksutredning och en lokaliseringsutredning med alternativa lokaliseringar tagits fram. Det är viktigt att det framgår av översiktsplanen hur avvägningar skett mellan intresset att bevara jordbruksmark och intresset att utnyttja marken för andra ändamål.

Skogen och Skogsbruk

Klimatförändringar kommer att påverka skogen och skogsbruket. Ett varmare klimat leder till en längre växtsäsong, och kan därmed leda till en ökad skogstillväxt. Samtidigt orsakar sommartorka, minskad vintertjäle, ökad frekvens av skyfall och andra effekter av ett ändrat klimat ökade risker i form av angrepp av gamla och nya skadegörare, läckage av ämnen, stormskador, erosions- och körskador med mera.

I det regionala skogsprogrammet för Halland, som togs fram efter 2014, behandlas ämnena hållbart skogsbruk, skogen som råvara, mångbruk av skog mm. De flesta av Hallands kommuner har varit delaktiga i framtagandet av programmet och innehåller mycket material som är användbart vid den kommunala översiktsplaneringen.

2017 togs en nationell strategi för formellt skydd av skog av naturvårdsverket.

Kommentar: Översiktsplanen har ett avsnitt gällande skogsbruk med lämpliga slutsatser/riktlinjer. Vid framtagandet av en ny översiktsplan behöver informationen uppdateras utifrån det regionala skogsprogrammet.

Havet och havsplanering

Sveriges första havsplaner beslutades av regeringen den 10 februari 2022. Totalt delas Sveriges kust in i tre havsplaner, Halland berörs av havsplanen för Västerhavet. Nya havsplaner med fler områden för energiutvinning är under framtagande och planeras vara klara december 2024. Kommunerna bör behandla frågan om havsbaserad vindkraft i kommande översiktsplaner.

Kommentar: I samrådsversionen på senaste havsplan för Västerhavet pekas det inte ut någon vindkraft inom Laholms kommuns vattenområde. Den påverkan som kan tänkas ske är eventuella ledningar genom kommunens mark- och vattenområden. Kommunen har tagit fram underlag för hållbar energi med vindkraft i kommunen, där är havsområdet ej aktuellt för ny vindkraft.

Vattenförsörjning

Länsstyrelsen har tagit fram en regional vattenförsörjningsplan för Hallands län. I planen finns bland annat information om vilka vattenresurser som är prioriterade ur ett regionalt dricksvattenperspektiv med tidshorisonterna år 2030 och år 2100 samt hur vårt vatten påverkas av ett förändrat klimat. I kustområdena kommer havsnivåhöjningen att påverka grundvattnet genom att risken för saltvatteninträngning ökar i enskilda brunnar.

Klimatförändringarna påverkar både tillgången till sötvatten och vattnets kvalitet. Om vi ska kunna tillgodose behovet av vatten i länet, nationellt och globalt behöver vi hjälpas åt att hitta nya lösningar för ändamål som inte kräver dricksvattenkvalitet.

Kommentar: Arbete pågår med att ta fram en ny vattentjänstplan. I VA-planen framgår att en översyn av VA-plan ska göras efter antagande av ny översiktsplan. Då en ny översiktsplan är under framtagande behöver detta tydliggöras vid ett antagande. Områden som är viktiga för kommunens framtida dricksvattenförsörjning kommer beaktas i översiktsplan i förhållande till annan markanvändning. Vilken redovisningsnivå som är lämplig bedöms utifrån eventuell sekretess.

Arkitektur och Kulturmiljöer

Från den 1 januari 2014 finns nya nationella mål för kulturmiljöarbete avseende vägledning och riktlinjer för värdefulla kulturmiljöer och befintlig bebyggelse. Målen ska vara vägledande för kulturmiljöarbetet på kommunal nivå. Arbetet ska främja en mångfald av kulturmiljöer, delaktighet i kulturmiljöarbetet och förvaltningen av landskapet som en del av kulturmiljön. Riksdagen tog 2018 beslut om ett nytt nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitik för hållbara gestaltade livsmiljöer.

Länsstyrelsen framhäver det nationella informationssystemet Bebyggelseregistret (BeBR) och fornlämningsregistret som viktiga kunskapskällor i arbetet med översiktsplanering.

Länsstyrelsen framför att det inom ramen för havsplanering/havsbaserade vindkraftsparker finns ett kulturmiljöperspektiv i den mening att byggnationer i samband med dessa vindkraftsparker kommer i beröring med under hav liggande ytor som varit land under stenålder.

Länsstyrelsen beskriver att i översiktsplanen kan kommunerna förtydliga vilka värden och kvaliteter som finns samt vilka värden och kvaliteter ni långsiktigt vill uppnå i den byggda miljön och hur arkitekturen kan påverka detta.

Kommentar: Framtidsplan 2030 har ett avsnitt gällande kulturmiljövård som till stora delar är aktuellt. Det saknas dock information om mer nutida arkitektur som är viktig att bevara.

Kommunen håller under 2024 på att ta fram ett kulturmiljöprogram. Det finns även ett uppdrag för ett fördjupande kulturmiljöprogram för Laholms stad. Arbetet med dessa underlag kommer att arbetas in i den nya översiktsplanen och användas som kunskapsunderlag i andra delar av samhällsbyggnadsprocessen.

Kommunen har inga nuvarande eller framtida planer på havsbaserad vindkraft eller andra etableringar som bedöms påverka havsbotten.

Naturvård

Länsstyrelsen lyfter i sitt yttrande en rad underlag gällande naturvård som tillkommit efter 2014. 2019 kom Länsstyrelsen med vägledningen ”2019:20 Strategi för bevarande av kustområden med höga naturvärden i Hallands län”. 2021 uppdaterades de regionala värdestrakterna av skog och prioriterade skogstyper. I januari 2022 presenterades ”Nationell strategi för skydd av sjö- och vattendragmiljöer med höga natur- och kulturvärden”. 2020 kom ”Strategi för skydd och förvaltning av marina miljöer och arter i Västerhavet”, ett samarbete mellan Länsstyrelserna i Skåne, Halland och Västra Götaland.

2022 har Naturvårdsverket och Boverket tagit fram en vägledning för grönplanering. Länsstyrelsen i Halland har tagit fram en regional vattenförsörjningsplan. Det finns även nu ett regionalt skogsprogram för Halland.

2016 tog länsstyrelsen i Halland fram en strategi för skydd av naturvärden i och individ i sötvattensmiljöer. HaV har skapat ett åtgärdsprogram för havsmiljön 2022–2027 enligt havsmiljöförordningen. Naturvårdsverket har 2021 utgivit en vägledning om naturbaserade lösningar. Utöver detta finns det fyra nya åtgärdsprogram för arterna havsnejonöga, flodpärlmussla, ljunghed och tumlare.

2022 togs kunskapsunderlag fram gällande ansvarsarter, ansvarsbiotoper och artpoler i Hallands län. Målsättningen var att stärka kommunernas långsiktiga prioritering och planering av naturvårdsinsatser och bland annat ge underlag för ställningstaganden och avvägningar i kommunernas samhällsplanering.

2020 togs en strategi för invasiva arter för Hallands län fram genom ett samarbete mellan Hallands samlade kommuner.

Från år 2014 och framåt har Länsstyrelsen beslutat om följande reservat i Laholms kommun; Skummeslöv södra 2014 (utvidgning), Blåalt 2015 (utvidgning), Tygared 2015 (nytt), Stensån Äspered 2016 (nytt), Skogsgård 2017 (nytt), Mästocka Ljunghed 2017 (utvidgning), Svinamadsbäcken 2018 (nytt), Vessinge sandhedar 2018 (nytt), Veinge Pastoratskog 2018 (nytt), Smedjeån Skönhult 2019 (nytt) och Tjärby sanddynsreservat 2020 (ändring).

Kommentar: Gällande översiktsplan har brister i hantering av sammanhängande grönstruktur och ekosystemtjänster. Översiktsplanen behöver uppdateras utifrån nya underlag och nya förutsättningar. Kommunen har ett pågående arbete med en grönplan som ska stärka kommunens arbete med gröna och blå strategiska frågor. Grönplan har som ambition att arbeta in delar från de listade strategierna där det finns samsyn och relevanta kontaktytor. Arbetet ska integreras i arbetet med en ny översiktsplan.

Ekonomisk hållbarhet och konkurrens

Ekonomisk hållbarhet är ett allmänt intresse och en av hörnstenarna i hållbarhetsbegreppet.

Kommentar: Översiktsplanen har en genomgång av ekonomiska konsekvenser för varje utbyggnadsområde. Det saknas dock ett mer övergripande resonemang om utbyggnad av samtliga områden sett till ekonomiska konsekvenser och hållbarhet.

Brottsförebyggande planering

Länsstyrelsen lyfter behoven att arbeta med brottsförebyggande arbete och trygghet i samhällsplaneringen. Sedan 2014 har flertalet underlag och skrivelser i frågan tagits fram.

Kommentar: Det finns behov i kommunens översiktsplan av att uppdatera delarna kring trygghet och komplettera med delar kring förebyggande av brott med ett inkluderings- och tillgänglighetsperspektiv för att främja den kommunala hållbara utvecklingen.

Strandskydd

Länsstyrelsen i Halland tog beslut om utvidgat strandskydd i Laholms kommun den 3 december 2014. I Laholms kommun berörs kusten med ett utökat strandskydd upp till 300 meter och Hjärneredssjöarna på upp till 200 meter.

Kommentar: När översiktsplanen revideras görs detta med uppdaterade underlag för strandskydd.

2.3 Kommunala mål, planer och program

Enligt PBL 3 kap. 23 § ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Nedan redovisas nya mål, planer, program och strategier som antagits av kommunen sedan översiktsplanen antogs 2014.

Kommunala mål

Den 30 maj 2023 antog Kommunfullmäktige Vision 2050, Målområden och gemensamma resultatmål 2024–2027 för kommunens verksamheter.

Vision 2050

I Laholm vill vi bli fler för en starkare framtid. Här förenas livskvalitet och tillväxt för en hållbar utveckling.

Laholms kommuns befolkningsmål är 32 000 invånare år 2050

Målområden och resultatmål 2024–2027

Visionen konkretiseras genom följande målområden: *Samhällsplanering, Barn, unga och utbildning, Näringsliv och företagsamhet* samt *Folkhälsa*. Till varje målområde finns resultatmål. Resultatmålen ambitionsnivå bestäms årligen av kommunfullmäktige genom målsatta nyckeltal.

Kommentar: Kommunens vision har uppdaterats sedan framtagandet av översiktsplanen 2014. En ny vision har beslutats 2023. Befolkningsmålet är justerat efter befolkningstillväxten till 32 000 invånare. Befolkningsmålet i översiktsplanen, 25 600 år 2030 har redan passerats. En ny översiktsplan är under framtagande med det nya befolkningsmålet som utgångspunkt.

Bostadsförsörjningsprogram

Handlingsprogram för bostadsförsörjning 2014–2030 upprättades i samband med gällande översiktsplan. Tidplanen för planerad byggnation sträcker sig till 2018. Ett ny bostadsförsörjningsprogram är under arbete där en tydligare prioritering för att uppnå bostadsförsörjningsmålen ska redovisas. Bostadsförsörjningsprogrammet ses över varje mandatperiod.

Kommentar: Nytt bostadsförsörjningsprogram är under framtagande.

Klimatanpassningsplan och Erosionsutredning

Kommunen har tagit fram en klimatanpassningsplan (antagen av kommunfullmäktige 2015-02-24) med syfte att undersöka hur Laholms kustområde kommer att påverkas av klimatförändringar och ta fram åtgärder för att hantera konsekvenser till följd av klimatförändringar. Arbete med handlingsplanen behöver följas upp. Sedan några år tillbaka mäts sanddynorna utmed kusten regelbundet. En erosionsutredning för stranden upprättades 2017-10-13. Ökad erosion hänger ihop med klimatförändringar. Rapportens omfattar en inventering avseende stranderosion av kommunens kuststräcka, med syfte att ligga till grund för en handlingsplan för långsiktig och hållbar förvaltning av stränderna i kommunen.

Kommentar: Klimatförändringar och anpassning behöver utredas i hela kommunen och integreras i översiktsplan. Det gäller inte bara stigande hav utan, skyfall, erosion, värmeböljor och många fler aspekter. Det har tillkommit lagkrav på kommunen i plan- och bygglagen för att hantera dessa frågor efter antagandet av översiktsplanen.

Miljöpolicy

Kommunens miljöpolicy antogs av kommunfullmäktige den 26 juni 2018. Utgångspunkten är Agenda 2030, de nationella miljömålen och Sveriges Ekokommuners hållbarhetsprinciper. Kommunen ska arbeta för att nå en hållbar samhällsutveckling och för att kommunens samlade miljöpåverkan ska minska. De nationella och globala målen ska också omsättas till praktisk handling i verksamheterna bland annat genom samhällsplanering.

Kommentar: Detta behöver integreras i arbetet med översiktsplan.

Laholms kommuns fritids- och idrottsprogram 2024–2027

Den 1 januari 2024 började Laholms kommuns fritids- och idrottsprogram 2024–2027 att gälla.

Kommentar: Detta arbete är fördjupande och kan vara en fristående del av kommunens strategiska planering. Vid framtagandet av en ny översiktsplan ska dock fritids- och idrottsfrågorna lyftas ytterligare.

Funktionsprogram

Sedan antagandet av översiktsplanen har kommunen tagit fram funktionsprogram för olika verksamheter som drivs av kommunen.

Funktionsprogram SÄBO

Funktionsprogrammet är ett underlag som beskriver funktionskraven vid utformandet av ett särskilt boende. Dokumentet fungerar som ett underlag för kommunikation mellan dem som berörs vid beställning, planering, utformning, och uppförande av lokaler ämnade för särskilda boenden, för att underlätta förståelsen av verksamhetens funktioner och flöden. Ett särskilt boende har två primära funktioner; det ska vara både en bra bostadsmiljö och en god arbetsmiljö.

Funktionsprogram Grundskola, grundsärskola och fritidshem

Funktionsprogrammet är ett underlag som beskriver funktionskraven vid utformandet av grundskola, grundsärskola och fritidshem. Funktionsprogrammet fungerar som ett styrdokument och ett underlag för kommunikation mellan de aktörer som berörs vid utformande av skolan; vid beställningar, planering, utformning, upphandling, uppförande/ombyggnad av lokaler ämnade för skolans verksamhet. Både lokaler och utemiljöer berörs.

Funktionsprogram Förskola

Funktionsprogrammet är ett underlag som beskriver funktionskraven vid utformandet av en förskola. Funktionsprogrammet fungerar som ett styrdokument och ett underlag för kommunikation mellan de aktörer som berörs vid utformande av förskolan; vid beställning,

planering, utformning, upphandling, uppförande/ombyggnation av lokaler ämnade för förskolans verksamhet. Både lokaler och utemiljöer berörs.

Kommentar: Primärt behandlar kommunens funktionsprogram byggnadernas insida, med specifika funktionskrav. Det finns dock skrivningar gällande utemiljöer som är relevant för översiktsplanering då lokaliseringen av dessa användningar behöver uppfylla behov som framförs i programmen.

VA-plan

VA-planens syfte är att styra kommunen mot en hållbar VA-försörjning. VA-planen består av tre delar, VA-översikt, VA-policy och VA-handlingsplan. VA-planen lyfter delar av kommunens VA-planering som behöver arbetas med, bland annat framtagande av riktlinjer för miljö kvalitetsnormer, vilket innebär att det finns en riktning för framtida VA-arbetet.

Kommentar: VA-plan bedöms vara aktuell och följa lagstiftningen, men delar kan kräva en översyn för att tydliggöra att uppföljningen som planeras faktiskt genomförs av både kommun och VA-bolag. Arbeta pågår med att ta fram en ny vattentjänstplan. I VA-planen framgår att en översyn av VA-plan ska göras efter antagande av ny översiktsplan. Då en ny översiktsplan är under framtagande behöver detta tydliggöras vid ett antagande.

Trafikplan och Cykelplan

Laholms kommun har en Trafikplan från 2012. Denna upprättades innan Framtidsplan 2030 och är integrerade i planeringen. Cykelplanen antogs 2016 och hänvisar till översiktsplanens förutsättningar för att skapa ett mer miljöanpassat och trafiksäkert transportsystem.

Kommentar: I samband med framtagandet av en ny översiktsplan har en trafikstrategi tagits fram. Cykelplanen börjar bli gammal och det finns behov av en uppföljning och en översyn för att stärka arbetet med infrastrukturplanering i kommunen.

Laholms kommuns Program för integration

Programmet antogs av Kommunfullmäktige den 28 februari 2017. Programmet pekar ut den färdriktning som Laholms kommun tror på för att lyckas med en långsiktig integrationsprocess. Målet är att nyanlända invånare ska få jämlika förutsättningar för ett gott liv och på så sätt kunna bidra till kommunens tillväxt, välfärd och innovationsförmåga.

Kommentar: Sedan programmet antogs har funktionen integrationsstrateg gjorts om och uppföljningen av dokumentet har försvårats. Det finns ett behov att följa upp programmet.

Näringslivsstrategi för Laholms kommun 2024–2030

Den 5 december 2023 antog Kommunstyrelsen en ny näringslivsstrategi för kommunen. Strategin innehåller strategiska fokusområden; Service, Etableringar, Kompetensförsörjning och Attraktionskraft.

Kommentar: Näringslivsstrategin är ett fördjupande dokument som fokuserar på specifika frågor. Översiktsplanen är av en mer övergripande karaktär och saknar idag delar av dessa strategiska inriktningar.

Plan för dialog och inflytande med unga i Laholms kommun

I planen framgår kommunens åtaganden mot barn och ungdomar samt hur arbetet med detta ska bedrivas. Ungdomsforum är den part där politiken i första hand ska vända sig till för att få in synpunkter eller föra dialog.

Kommentar: Ungdomsforum var med i framtagandet av Framtidsplan 2030. I arbetet med en ny översiktsplan kommer ungdomsforum fungera som remissinstans.

Kartläggning av segregationen i Laholms kommun

2022 togs en kartläggning av segregationen fram för att skapa ett underlag att använda för att bedriva ett förvaltningsövergripande, ändamålsenligt och kunskapsbaserat arbetssätt för att minska och motverka segregationen i kommunen. En av rekommendationerna i kartläggningen var att säkerställa att den nya översiktsplanen tar ställning till, och ger det stöd som förväntas behövas i arbetet mot segregation.

Kommentar: Kartläggningen är ett viktigt underlag för arbetet med kommunens framtid. Framtidsplan 2030 hanterar inte frågan gällande segregation.

Uppdrag gällande ny översiktsplan

8 juni 2021 tog Kommunstyrelsen beslut att påbörja arbetet med en ny översiktsplan efter att arbetet med aktualitetsprövningen av den gällande översiktsplanen klargjort att en ny översiktsplan behövdes ta fram.

Kommentar: Arbeta med en ny kommunövergripande översiktsplan är pågående och bedöms vara antagen år 2025.

3. ÖVERSIKTSPLANENS AKTUALITET

I detta avsnitt tydliggörs aktualiteten för Laholms kommuns översiktsplan, Framtidsplan 2030 (2014) tillsammans med fördjupad översiktsplan för Åmot (2011) och tematiskt tillägg för vindkraftverk (2009). Analysen av översiktsplanens aktualitet består av fem delar: intern remiss, analys av översiktsplanens strategier, analys av översiktsplanens delområden, uppföljning av innehållskraven i PBL och en gemensam sammanfattande bedömning av översiktsplanens aktualitet.

3.1 Intern remiss

I samband med prövningen av översiktsplanens (Framtidsplan 2030) aktualitet år 2019/2020, fick kommunens förvaltningar, kommunledning samt kommunstyrelsens och miljö- och byggnadsnämndens politiker besvara en enkät om gällande översiktsplan. Enkäten riktade sig till användare av översiktsplanen för att bedöma planens användbarhet och tillämpning.

26 svar inkom där vissa svar är från enskilda och vissa svar är från enheter eller andra konstellationer. Nedan kommer en kort summering av den interna remisser. Fullständiga svar finns i bilaga 2.

Hur används översiktsplanen i det dagliga arbete?

Gällande översiktsplan, Framtidsplan 2030, är välkänd i kommunen och det är känt vad en översiktsplan är. Ungefär hälften har svarat att man använder översiktsplanen i det dagliga arbetet. Då främst för markförvärv, förhandsbesked, bygglov och detaljplanering. Även för planerad utbyggnad av VA-ledningar. Vissa nämner att det är ett bra dokument för att lära om kommunen.

Vilka är framtidsplanens styrkor utifrån disposition och upplägg?

Det finns flera styrkor avseende disposition och upplägg som är bra i gällande översiktsplan. Utvecklingsstrategierna lyfts fram som bra och utvecklingsmålen för varje ort. Däremot behövs tydligare ställningstaganden i planen. Uppdelningen i olika dokument gör den mer läsbar. Planeringsförutsättningarna är ett bra underlag men de behöver hållas uppdaterade. Beskrivningen av Laholm som kommun är positivt. Markanvändningskartan lyfts som användbar.

Vilka är framtidsplanens svagheter utifrån disposition och upplägg?

Det finns många synpunkter på svagheter i handlingens upplägg och vad som kan utvecklas. Framför allt lyft att dokumentet är väldigt tungt och omfattande. Mycket är också inaktuellt. Det saknas frågor kring översvämning, erosion och naturvärden. Ställningstaganden och prioritering mellan olika intressen skulle kunna bli bättre, allt verkar lika viktigt. Bostadsplanering på landsbygden behöver förtydligas. Kartorna kan upplevas otydliga och en digital handling är önskvärd. Utvecklingen av de nya stationerna i Veinge och Knäred behöver integreras i planen.

Vilka förbättringar skulle kunna underlätta användning och tillämpning av översiktsplanen?

Det finns många synpunkter på förbättringar i handlingen som skulle kunna underlätta arbetet. Översiktsplanen upplevs som mycket text. Det blir otydligt vad som är viktigt. Svårt att hitta hur vi ska säkerställa social, ekonomisk och biologisk hållbarhet. Finns önskemål om en kortversion. Översiktsplanen behöver förtydligas avseende byggnation på landsbygden. Det är otydligt vad som är serviceort då utbyggnad prioriteras överallt. En tydligare prioritering av tillväxtområden önskas. En tydligare struktur avseende markanvändning, utbyggnadsstrategi, genomförande och uppföljning önskas. Kommunens ställningstaganden behöver tydliggöras.

Hur fungerar dokumentets upplägg?

Vad gäller upplägg och hur man hittar i dokumentet tycker vissa att det är lätt att hitta och andra tycker det är svårt. De olika delarna gör att man hittar rätt dokument men handlingarna i sig är omfattande. Vissa tycker att tätortsredovisningen förenklar. Markanvändningskartan används men den skulle kunna bli tydligare, gärna digital.

Vilka kartor används?

Markanvändningskartan används både i pappersformat och digitalt. För de som tycker att papperskartan är otydlig går man över till den digitala. Mer information till den digitala kartan önskas dock.

Är detaljeringsgraden lagom i översiktsplanen?

Översiktsplanen skulle kunna vara mer strategisk då den idag upplevs för generell. Kommunens strategier behöver utvecklas för att ge stöd i arbetet. Det gäller frågor som blå-gröna strukturer, resurshållning med jordbruksmark, dagvattenhantering, bostadsutveckling, hållbara transporter och förtydligande av markanvändning. Den kan också upplevas för detaljerad då den snabbt blir inaktuell. I vissa fall räcker detaljeringsgraden som stöd i arbetet.

Är översiktsplanens strategier fortfarande aktuella?

Vad gäller översiktsplanens strategier bedöms de i stort sett vara aktuella för kommunens olika verksamheter. En fråga som lyfts är en ökad tydlighet var kommunen ska växa. Utveckla hela kommunen blir en otydlig strategi. Klimatanpassning saknas och hållbarhet. Det finns strategier för jordbruksmark som inte efterlevs i arbetet. Det är striktare krav vad gäller miljö kvalitetsnormer som skulle kunna påverka planen. En ny VA-policy behöver också integreras. Strategin "Bredda kusten" behöver förtydligas. Centrumbildning i orter behöver utvecklas. Översiktsplanen behöver kompletteras med en bullerstrategi.

Finns det avvikelser från översiktsplanens intentioner, inriktningsmål och strategier?

Vad gäller avvikelser från översiktsplanens intentioner, inriktningsmål och strategier lyfts frågan att översiktsplanen bli sårbar om den hängs upp på inriktningsmål. Vissa tycker dock att översiktsplanen behöver uppdateras efter kommunens målområden. Dessa ändras vid varje val och kan då bli inaktuella. Kommunens vision behöver uppdateras. Strategin resurshushållning och bioekonomi går delvis emot markanskaffning och intressenter för etableringar.

Hur följer vi upp översiktsplanen?

Uppföljningen av översiktsplanen kan generellt göras bättre. Oklart hur den görs. Översiktsplanen behöver arbetas in i organisationen så att vi följer intentionerna med markanvändningen. Många utpekade områden planeras idag och en översyn behöver göras. Finns dock en stor reserv.

Finns det nya förutsättningar eller planunderlag som påverkar mark- och vattenanvändningen?

Det finns några nya förutsättningar som bedöms påverka översiktsplanen. Nya krav på miljö kvalitetsnormer och förändrad klimathantering. Det är större krav på redovisning av erosion, skyfall och översvämning. Detta kan påverka markanvändningen. Även hur vi klarar långsiktig vattenförsörjning. Barnkonventionen har blivit lag. Det är också större krav på att bevara jordbruksmark.

Vilka behov finns av fördjupade planer eller utredningar?

Det finns ett behov av fördjupade planer eller utredningar för att tydliggöra översiktsplanens intentioner. Det behövs en grönstrukturanalys och en ekosystemtjänstanalys där det framgår hur strukturer hänger ihop för biologiska värden, rekreation, dagvattenhantering och erosion. En strategi för kompensationsåtgärder behövs. Skyfallskarteringar för tänkta utbyggnadsområden saknas. Social hållbarhet behöver integreras bättre. Översiktsplanen behöver också bli tydligare mer var vi ska växa. Bullerkarteringar behövs för vissa delar i kommunen, t ex vid E6, Västkustbanan, Markarydsbanan och väg 24. Översiktsplanen behöver kopplas tydligare till miljömålen.

3.2 Analys av översiktsplanens strategier

Utvecklingsstrategi

Framtidsplan 2030 har nio utvecklingsstrategier. De har sammanställts i en samlad visionsbild. Utvecklingsstrategin tar fasta på attraktionskraften längs kusten och i historiska Laholm. Här planeras för större utbyggnader. De framtida stationsorterna bedöms också kunna vara regionalt attraktiva bostadsorter. Serviceorterna spelar en viktig roll för den omkringliggande landsbygden och mindre tätorter och byar. För produktionslandskapet är det viktigt att förutsättningarna för jordbruk, skogsbruk och energiproduktion förbättras och utvecklas.

UTVECKLA HELA KOMMUNEN

Alla kommunens tätorter och landsbygden ska kunna växa och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

Kommentar: Denna strategi blir motsägelsefull när den samlade utvecklingsstrategin pekar ut en mer koncentrerad bild av kommunens utveckling. Det är dock lämpligt att utveckling ska ske utifrån egna förutsättningar och inte likvärdigt för alla.

RESURSHUSHÅLLNING FÖR BIOEKONOMI

Kommunens profil som ekokommun ska stärkas genom en resurshushållande inställning till markanvändning i fråga om jordbruk, skogsbruk och energiproduktion.

Kommentar: Strategin är långsiktig men följs inte alltid upp i efterföljande beslut. Här behövs bättre underlag till planeringen för att kunna följa upp och genomföra.

ÖKAD TILLGÄNGLIGHET TILL REGIONCENTRA

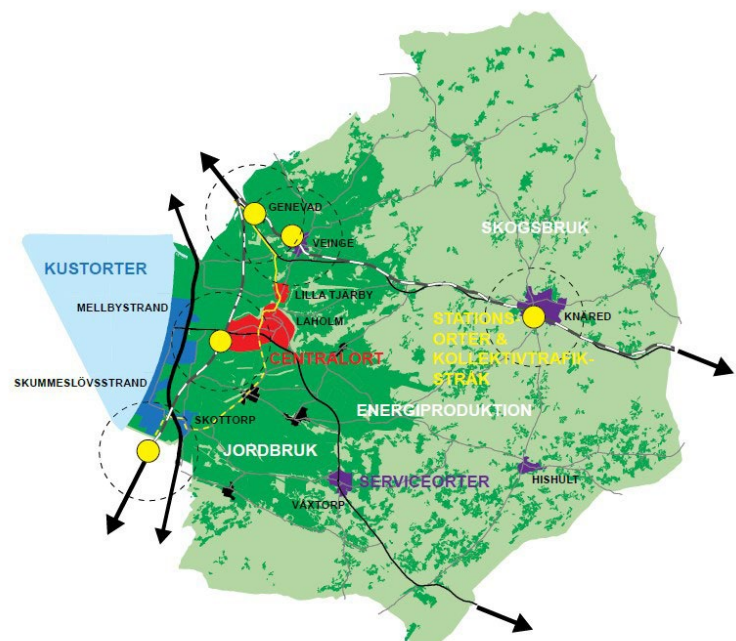
Verka för nya stationer och förbättrad tillgänglighet till befintliga stationer för att öka tillgången till de regionala arbetsmarknaderna i Öresundsregionen och Västra Götaland. Viktiga bytestpunkter är busstationen i Laholm, järnvägsstationen i Hemmeslöv samt Halmstads resecentrum.

Kommentar: Strategin bedöms som långsiktig. Här har dock skett förändringar som gör att Genevad som är utpekad som ny stationsort inte längre är aktuell.

NYTTJA STATIONSNÄRA LÄGEN

Tätorter inom gång- och cykelavstånd från ett stationsläge och starka kollektivtrafikstråk, såväl befintligt som framtida, ska prioriteras för bostadsutbyggnad och serviceutbud.

Kommentar: Strategin bedöms som långsiktig. Kopplingen till utbyggnadsstrategin är dock inte tydlig och bör revideras.

GODA INFRASTRUKTURLÄGEN FÖR VERKSAMHETSOMRÅDEN

Verksamhetsområden lokaliserar med god tillgång till övergripande kommunikationer såsom Markarydsbanan, motorväg E6, riksväg 24 och riksväg 15. IT-kommunikation och bredbandsutbyggnad är en förutsättning för attraktiva lägen.

Kommentar: Strategin bedöms som långsiktig men kopplingen till översiktsplanens markanvändning är inte tydlig. Ett förtydligande gällande var satsningar för verksamheter bör genomföras behövs.

BREDDA KUSTEN

Det kustnära läget ska utnyttjas för attraktiva bostäder samtidigt som upplevelsen av det kustnära ska utvidgas genom förbättrade kopplingar över motorväg E6 och Västkustbanan.

Kommentar: Strategin bedöms som långsiktig och aktuell.

EN GOD BOENDEMILJÖ

I Laholms kommun finns många områden med en god boendemiljö. Befintliga områden ska värnas. I nya områden ska strävan efter en god boendemiljö vara vägledande för utformningen av området.

Kommentar: Strategin bedöms som långsiktig och aktuell.

BLANDADE FUNKTIONER

Utvecklingen av en stark tjänstesektor ska stöttas genom att detaljplaner, för nya såväl som befintliga bebyggelsemiljöer, tillåter en funktionsblandad markanvändning av bostäder, kontor och icke störande verksamheter.

Kommentar: Strategin bedöms som långsiktig och aktuell. Det är dock viktigt att inte planlägga för användningar som inte sedan nyttjas.

FÖRÄDLA OCH TILLGÄNGLIGGÖR FÖR BESÖKS- OCH UPPLEVELSENÄRINGEN

Förutsättningarna för besöks- och upplevelsenäringen förbättras genom fortsatt arbete för en ökad tillgång till ett aktivt friluftsliv och en fortsatt förädling av kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

Kommentar: Strategin bedöms som långsiktig och aktuell. Det finns behov av ett bättre underlag för kulturmiljöfrågor.

3.3 Analys av översiktsplanens delområden

Nedan redovisas en kort analys av översiktsplanens olika delar och hur det påverkar översiktsplanens aktualitet.

Utbyggnadsområde bostadsbebyggelse

Det finns områden för bostadsutveckling i alla orter i kommunen eftersom alla tätorter ska ges möjlighet till både tätortsförtätning och tätortsexpansion. Översiktsplanens inriktning var att peka ut ett stort överskott på områden. Detta stämmer inte överens med den övergripande visionsbilden. Totalt föreslås 300 hektar för bebyggelseområden vilket motsvarar 4500 bostäder. I ett par tätorter, Ränneslöv och Ysby, föreslås s.k. entreprenörsboende.

Kommentar: Kommunen har växt mer än vad som ligger till grund för gällande översiktsplan. Den mängd utbyggnadsområden som har pekats ut räcker enligt det nya befolkningsmålet och mer än så, men det är otydligt var kommunen vill växa. Den samlade utvecklingsstrategin med fokus på utbyggnad i vissa delar av kommunen stämmer inte överens med att hela kommunen ska växa. Det saknas också tydligare ställningstaganden kring hur utbyggnad ska ske och strategier för förtätningar inom befintlig tätort/stad. Översiktsplanen behöver förtydliga hur kommunen avser att tillgodose bostadsbehovet genom en tydligare strategi eller prioritering. Orternas utveckling bör ses över utifrån nya förutsättningar.

Det finns problem att pröva bostäder och verksamheter ihop i efterföljande bygglov- och miljöprövning. Huruvida det fortfarande är aktuellt att föreslå denna typ av användning behöver utvärderas.

Utbyggnadsområde verksamheter

Kommunen vill satsa på en utveckling av tjänste- och servicesektorn samtidigt som den industriella verksamheten som pågår kan bibehållas och utvecklas. Nya verksamhetsområde föreslås främst i tätorter med god tillgänglighet till en övergripande infrastruktur. Störst utbyggnad föreslås i Laholm och Våxtorp men i stort sett alla orter har utpekade verksamhetsområden. Totalt föreslås 230 hektar få en framtida markanvändning som verksamhetsområde.

Kommentar: Det finns förändrade intressen vad gäller verksamhetsområden och det är lämpligt att göra en ny samlad bild av lämplig mark för verksamhetsområden. Det är också önskvärt att kommunen förtydligar sin bild av vilken typ av verksamhet man långsiktigt vill ha inom de olika områdena för att förenkla vidare processer med detaljplan och bygglov. Att nyttja befintlig mark mer effektivt behövs för att hushålla med kommunens markresurser och skapa mer hållbara verksamhetsområden.

Kommunikationer

I linje med kraven på miljövänligare transporter strävar kommunen efter att såväl gods- som persontrafiken utvecklas på de järnvägslinjer som genomkorsar kommunen. Kollektivtrafikens andel av persontransporterna bör öka och kollektivtrafiken fortlöpande utvecklas efter medborgarnas resbehov. Stor vikt läggs vid utveckling av olika vägstråk genom kommunen. Ett vägreservat i kustområdet pekas ut för en eventuell inre kustväg. Kommunens gång- och cykelplan är styrdokument för planerade utbyggnader. I planen prioriteras säkra skolvägar och möjligheten att sammanbinda lokala målpunkter inom tätorterna.

Kommentar: En avsiktsförklaring finns för persontrafik utmed Markarydsbanan med nya stationer i Veinge och Knäred. Laholms kommun har fortfarande en hög andel bilresor jämfört med riket. Översiktsplanen kan förtydligas med strategier för hur vi ska uppnå ett hållbart resande. Det kan vara aktuellt att se över föreslagna utbyggnadsområden i relation till en hållbar kollektivtrafiklösning. Det är relevant att peka ut ett hållbart trafiknät i kommunen för bra kopplingar inom kommunen och regionalt. Utbyggnadsområden i relation till kapacitet på riksintresse väg E6 kan behöva ses över. En inre kustväg bedöms inte aktuell. Gång- och cykelplanens strategier bör integreras i översiktsplanen.

Grönområden, naturvård och friluftsliv

Översiktsplanen lyfter att flertalet tätorter har god tillgång till grönområden inom orterna. Nya grönområden föreslås tillkomma i några orter. Sju områden har identifierats på en kommunövergripande nivå, vilka bedöms ha särskilt goda förutsättningar att utvecklas för friluftsliv och besöks- och upplevelsenäring. Exploatering ska undvikas inom dessa områden. Det finns principer för tätortsnära naturområden för rekreation och hur natur ska göras tillgänglig för alla.

Kommentar: Områden som har goda förutsättningar för friluftsliv samt besöks- och upplevelsenäringen pekas inte särskilt ut i markanvändningskartan. Var kommunen vill ha tätortsnära natur och är också viktigt. Dessa områden borde vägas gentemot andra intressen vid utpekande av markanvändning översiktligt. Översiktsplanen saknar en samlad bild av grönstrukturen i kommunen, hur viktiga områden hänger ihop i en sammanhängande struktur. Översiktsplanen saknar också en ekosystemtjänstanalys vilket ska ingå i den kommunala planeringen. Översiktsplanen behöver här revideras tillsammans med framtagande av en kommunal grönplan.

Utredningsområde för havshöjning

Översiktsplanen pekar ut ett område i kusten där försiktighet bör råda i fråga om nyetablering av bebyggelse som kan komma att påverkas negativt av en havsnivåhöjning. Översiktsplanen ställer krav på vidare utredning inom ramen för detaljplan och bygglov.

Kommentar: Översiktsplanen bedöms inom detta område ha behov av en översyn. Det finns idag nya lagar och kunskapsunderlag inom klimatförändring som påverkar hur man kan bygga inom zoner som kan påverkas av klimatförändring. Översiktsplanen saknar en bedömning av andra områden som kan påverkas av en havsnivåhöjning. Det kan påverka flera åar uppströms.

Klimatanpassning och risk

Översiktsplanen berör generellt ett föränderligt klimat. Underlag behövs och generellt ska kommunen tillämpa försiktighetsprincipen vad gäller ras, skred, översvämning eller erosion.

Kommentar: Översiktsplanen bedöms inom detta område ha behov av en översyn. Kommunen behöver ta höjd för dessa frågor vid redovisning av framtida markanvändning. Översiktsplanen behöver också redovisa vilka områden som utsätts för risk och hur kommunen tänker undvika eller åtgärda detta. Det finns också fler klimataspekter att beakta i översiktsplanen som effekter av värmeböljor. Boverket har kommit ut med nya riktlinjer att man ska ta höjd för ett högsta flöde vid samhällsplanering. Dessa aspekter kan komma att påverka föreslagen markanvändning.

Hållbarenergi Vindkraft och solkraft

Det tematiska tillägget för Vindkraft (2009) har åtta områden utpekade för vindkraft. När översiktsplanen antogs 2014 har dessa reviderats och det finns fem områden utpekade för vindkraft i framtidsplan 2030. Det klargörs att det tematiska tillägget för vindkraft ska

användas utifrån dess analyser och kunskapsunderlag, men att områden och riktlinjer ska följa Framtidsplan 2030. Det finns inga resonemang gällande solkraft.

Kommentar: De rekommendationer och riktlinjer som beskrivs upplevs otydliga vid fortsatt bygglovshantering. Ska områdena tolkas så att skyddsavstånd ska uppfyllas helt inom området eller är det vindkraftverken som ska hamna inom området. Föreskriven höjd omöjliggör också för renovering av befintliga vindkraftverk och etablering av nya. Kommunen behöver ta ställning till hur man vill främja fossilfri energi i ett bredare perspektiv och även inkludera solkraft. Nya underlag krävs samt en uppdatering av riktlinjer för vindkraft.

Landsbygdsutveckling i strandskyddsområden

Sex områden pekas ut för LIS-områden. Det är områden där strandskyddet bör kunna omprövas till förmån för strandnära boende eller anläggningar för friluftslivet.

Kommentar: Översiktsplanen har pekat ut områden men inte tagit ställning till vilken markanvändning som avses inom området. Inte heller vilka värden som finns på platsen eller hur kommunikation ska lösas. LIS-områden bör prövas igen som en utveckling av kommunen. Översiktsplanen bedöms inom detta område ha behov av en översyn.

Stora opåverkade område

Fyra stora opåverkade områden föreslås. Principer för varje område föreslås.

Kommentar: Översiktsplanen är aktuell i denna fråga. Däremot hade områden kunnat utvecklas med störningsfria områden, t ex tysta områden eller elkänslighetsområden.

Bebyggelse på landsbygden

Översiktsplanen pekar ut rekommendationer och riktlinjer för bebyggelse på landsbygden. Hänsyn ska tas till natur- och kulturvärden och man ska undvika intrång på jordbruks- och skogsmark. Infart och vatten- och avlopp behöver också lösas.

Kommentar: Rekommendationerna och riktlinjerna behöver förtydligas för att underlätta hantering av förhandsbesked. De flesta förfrågningar som inkommer är på jordbruks- och skogsmark då kommunen utgörs till stor del av detta. Det är också viktigt att vatten- och avlopp kan lösas på platsen. Hur bebyggelse på landsbygden behöver fördjupas och pågående arbete med VA-plan integreras i översiktsplanen. Här saknas även resonemang som tydliggör vad som gäller för etablering av solceller.

Jordbruksmark

Översiktsplanen redovisar i sin utvecklingsstrategi inom vilka delar jordbruk och skogsbruk förekommer. Jordbruksmarken redovisas utifrån klassningen för jordbruksmark från 1970-talet.

Kommentar: Översiktsplanen behöver förtydligas avseende förhållningen till jordbruksmark som en ändlig resurs. Klassningen från 1970-talet bedöms inte längre aktuell. Det finns behov

av att göra en lokaliseringsprövning och konsekvensanalys för områden utpekade på jordbruksmark. Efterföljande processer kan annars försvåras eller till och med hindras.

Hållbarhet

I de övergripande inriktningsmålen finns principer för hur kommunen ska arbeta med hållbarhetsfrågor. Samhällsbyggnad ska bidra till hållbar tillväxt. Den offentliga miljön ska utvecklas och vårdas så att den är attraktiv, tillgänglig och känns trygg och säker att vistas i. Vi ska erbjuda attraktiva och differentierade boendeformer som attraherar så väl befintliga som nya invånare. Laholm ska vara en långsiktigt hållbar kommun där vi aktivt arbetar för att minska medborgarnas, näringslivets och den kommunala verksamhetens samlade miljöpåverkan. Kulturmiljön och våra unika natur- och miljötillgångar ska vi medvetet vårda och utveckla. Laholm präglas av goda förutsättningar för invånarnas hälsa, trygghet och säkerhet. Vi ska ge barn och ungdomar likvärdiga förutsättningar för sitt fortsatta lärande. Medborgarna ska ges möjlighet till deltagande, inflytande och delaktighet i verksamheten.

Kommentar: Översiktsplanen redovisar många goda ambitioner med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Översiktsplanen kan förtydligas avseende hur man avser uppfylla dessa mål mer konkret i föreslagen markanvändning. Översiktsplanen kan med fördel förtydligas med hur den fysiska strukturen kan bidra till ett minskat bilberoende.

Översiktsplanen upprättades innan Agenda 2030 beslutades och behöver integreras i samhällsplaneringen. Barnkonventionen har också blivit lag och barnperspektivet kan integreras mer i översiktsplanen. Vi behöver studera förhållandet till vår kulturmiljö och hur vi kan utveckla en hållbar stadsutveckling.

Miljökonsekvensbeskrivning

Enligt PBL ska planen anses medföra betydande miljöpåverkan vid upprättande av en översiktsplan. Vilka aspekter som bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan har avgränsats i samråd med länsstyrelsen. Miljökonsekvensbeskrivningen är uppbyggd så att den beskriver planen, platsen och påverkan. Planens innehåll beskrivs kortfattat. En MKB ska innehålla en alternativredovisning. Förutom ett nollalternativ (kommunens utveckling utan föreslagen översiktsplan) och ett planalternativ ska rimliga alternativ redovisas. I den strategiska konsekvensbeskrivningen där kommunens utveckling ställs mot relevanta mål utgör fyra scenarios alternativ. För den mer detaljerade områdesanalysen används inte några alternativ, däremot redovisas vilka utbyggnadsområden och andra åtgärder som har avfärdats under processens gång. Dessa kan betraktas som avfärdade alternativ.

Kommentar: MKB:n lever upp till lagkraven, men det finns behov att förtydliga lokaliseringen av nya områden på jordbruksmark utifrån väsentligt samhällsintresse på ett bättre sätt.

Vid efterföljande detaljplaneprocess behöver en lokaliseringsprövning göras om den inte är gjord i översiktsplanen. Detta skapar en osäkerhet i utpekade områden som ligger på jordbruksmark och förlänger detaljplaneprocessen. Med en ny översiktsplan hade denna prövning kunnat utvecklas för att förenkla efterföljande processer.

Det finns nya direktiv för miljö kvalitetsnormer och kommunen ska inte försämrade vatten- och luftkvaliteten. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver revideras avseende hur kommunen ska jobba med miljö kvalitetsnormer.

Underlagsmaterial

Behov av vidare angelägna utredningar pekas ut i Framtidsplan 2030. Status för dessa redovisas nedan.

- Klimatanpassningsplan kusten: *Klar. Pågår en klimatplan för hela kommunen.*
- Vattenplan: *En VA-plan är antagen.*
- En detaljerad stabilitetsutredning utmed Lagan i Knäred och Laholm: *Ej genomförd*
- Naturvårdsplan: *Klar. Ska kompletteras med Grönplan under 2024.*
- Kvalitetsprogram för grönstruktur i tätorterna: *En utredning har tagits fram för kusten som utvärderar samtliga grönområden och dess kvaliteter. En skötselplan har tagits fram för kommunägda grönytor.*
- Kulturmiljöplan: *Påbörjad 2024. Ska implementeras i den nya översiktsplanen.*
- Fördjupad översiktsplan för kustzonen: *Ej genomförd, bedöms kunna hantera frågor inom ramen för en ny kommunövergripande översiktsplan.*
- Plan för besöks- och upplevelsenäringen inom natur och kultur: *Destinationsplan påbörjad 2023 i samarbete med Region Halland.*
- Utredning för att kartlägga tidigare deponier: *Klar. Finns behov av fördjupande studier på specifika deponier.*
- Plan för att bättre kunna nyttja överskottsmassor till bullervallar: *Ej genomförd. Fortfarande aktuellt.*
- Dagvattenpolicy: *Ej genomförd. Finns fortsatt behov av en dagvattenpolicy.*
- Handlingsprogram för kommunens miljömål: *Ej aktuellt då miljöpolicy från 2018 ersatte detta.*

3.4 Uppföljning av innehållskraven enligt Plan- och bygglagen

Enligt PBL 3 kap. 23§ ska planeringsstrategin bedöma i vilken utsträckning som översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

3 §

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Lag (2020:76) .

Kommentar: Gällande översiktsplan pekar inte ut mark- och vattenanvändning i hela kommunen, utan endast i tätorter och specifika användningsområden som exempelvis vindkraft. Detta innebär att grunddragen redovisas, men det är önskvärt att översiktsplanen kompletteras så att hela kommunens användning framgår av mark- och vattenanvändningskartan.

Det framgår i utvecklingsstrategierna hur den byggda miljön ska användas utvecklas och bevaras.

4 §

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

1. riksintressen ska tillgodoses,
2. gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och

Kommentar: De allmänna intressena redovisas utförligt i översiktsplanen. För respektive intresse presenteras slutsatser. Riksintressen redovisas och det görs avvägningar och ställningstaganden. Det har dock gjorts ändringar i riksintressen för kommunikationer som görs att det avsnittet inte är aktuellt.

Miljö kvalitetsnormer redovisas och det presenteras slutsatser. Då lagstiftningen har förtydligats finns det behov att göra en översyn till framtagandet av en ny översiktsplan.

5 §

Av översiktsplanen ska även följande framgå

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Kommentar:

1. *Översiktsplanen har långsiktiga strategier för att försörja kommunen med bostäder. Det finns dock ett behov att uppdatera kommunens bostadsförsörjningsprogram för att tydliggöra det långsiktiga behovet av bostäder.*
2. *I översiktsplanen presenteras nationella mål och strategier. Efter antagandet av översiktsplanen 2014 har flertalet nya mål satts upp som bör behandlas inom ramen för översiktsplanen. Bland annat har Agenda 2030 tillkommit.*
3. *Översiktsplanen har pekat ut LIS-områden men inte tagit ställning till vilken markanvändning som avses inom området. Inte heller vilka värden som finns på platsen eller hur kommunikation ska lösas. LIS-områden bör prövas igen som en*

utveckling av kommunen. Översiktsplanen bedöms inom detta område ha behov av en översyn.

- 4. Översiktsplanen bedöms inom detta område ha behov av en översyn. Kommunen behöver ta höjd för dessa frågor vid redovisning av framtida markanvändning. Översiktsplanen behöver också redovisa vilka områden som utsätts för risk och hur kommunen tänker undvika eller åtgärda detta.*
- 5. Det finns ingen antagen regionplan för Halland. Arbete pågår för att ta fram en.*
- 6. Mellankommunala och regionala intressen beskrivs i översiktsplanen.*

3.5 Sammanfattande bedömning av översiktsplanernas aktualitet

Planeringsstrategin visar att flera planeringsförutsättningar har ändrats sedan Framtidsplan 2030 vann laga kraft 2014. Den visar även att det finns behov av att ta fram en översiktsplan med tydligare inriktning, prioritering och avvägning mellan olika intressen för att vara till stöd för kommande planering samt för att undvika behov av utökad förfarande i detaljplaneskedet.

Vidare bedömer Länsstyrelsen, mot bakgrund av gällande lagstiftning och förutsättningar, att granskningsyttrandena över kommunens översiktsplan och ändringar av denna i stort är fortsatt aktuella. För komplett yttrande se bilaga 1.

Översiktsplan för Laholms kommun, Framtidsplan 2030

Utifrån innehållskraven i PBL 3 kap. bedöms översiktsplanen i huvudsak vara aktuell. Den samlade bedömning är dock att delar av Framtidsplan 2030 behöver en översyn för att mark- och vattenanvändningen ska vara i linje med utvecklingsstrategin och vidare den politiska viljeinriktningen. Även om delar av Framtidsplan 2030 bedöms ha ett behov av översyn, så kan det fastställas att fram till den nya översiktsplanen har vunnit laga kraft, är Framtidsplan 2030, giltig i sin helhet. Ett uppdrag finns att ta fram en ny översiktsplan, denna kommer dock ej vara antagen innan september 2024.

Fördjupning av översiktsplan för Åmot med flera

Fördjupning av översiktsplan för Åmot med flera är redan inarbetad i den kommunövergripande översiktsplan, Framtidsplan 2030. Den samlade bedömning är att fördjupning av översiktsplan för Åmot m.fl. är i behov av översyn med hänsyn till ny politisk inriktning.

Tillägg till den kommunomfattande översiktsplanen avseende vindkraft på land

Det har skett mycket inom utvecklingen med vindkraft. Det behövs en ny prövning av hur kommunen ställer sig till den tekniska utveckling som har skett. Det behöver tas ett helhetsgrepp på energifrågan där även solkraft behöver ingå. Tillägg till den kommunomfattande översiktsplanen avseende vindkraft på land med revidering 2009 behöver därför en översyn.

4. KOMMUNENS FORTSATTA ARBETE MED ÖVERSIKTSPLANERING

Arbetet med en ny översiktsplan ska fortsätta med ett planerat antagande under 2025. Översiktsplanen ska uppdateras i sin helhet och ersätta befintlig översiktsplan, fördjupad översiktsplan för Åmot samt tematiskt tillägg för vindkraft. FÖP Laholm/Lilla Tjärby och FÖP för Kustområdet kommer automatiskt att upphävas i och med plan- och bygglagens planändring.

Det är viktigt för Laholms kommun att översiktsplanen hålls aktuell.

4.1 Nya underlagsmaterial

Gällande översiktsplan pekar ut behov av nya underlagsmaterial. Under arbetet med planeringsstrategin har det tydliggjorts att en del av dessa är genomförda men också att det finns behov av ytterligare utredningar som inte omnämns i Framtidsplan 2030. Detta gäller både pågående utredningar/handlingar samt nya som bör påbörjas.

- Grönplan: *Arbete pågår*
- Klimatplan: *Arbete pågår*
- Vattentjänstplan: *Arbete pågår*
- Energiplan: *Arbete pågår*
- Huvudmannaskapspolicy: *Arbete pågår*
- Effektivisering av verksamhetsmark: *Arbete pågår*
- Kulturmiljöprogram: *Arbete pågår*
- Kulturmiljöprogram för staden: *Ej påbörjad*
- Objektiv skattning, luftkvalitetsundersökning: *Ej påbörjad*
- En detaljerad stabilitetsutredning utmed Lagan i Knäred och Laholm: *Ej genomförd. Saknar uppdrag.*
- Plan för att bättre kunna nyttja överskottsmassor till bullervallar: *Ej genomförd. Saknar uppdrag.*
- Dagvattenpolicy: *Ej genomförd. Finns fortsatt behov av en dagvattenpolicy.*
- Arkitekturprogram: *Ej genomförd. Saknar uppdrag.*
- Fördjupande strategi för förtätning: *Ej genomförd. Saknar uppdrag.*
- Strategi för kompensationsåtgärder: *Ej genomförd. Saknar uppdrag.*

Utredningar framtagna inom ramen för arbetet med den nya översiktsplanen fram till samrådsförslag

- Trafikstrategi (AFRY, 2023)
- Dagvatten- och skyfallskartering (AFRY 2023)
- Fördjupad skyfallskartering Laholm och Knäred (AFRY, 2023)
- Jordbruksmarksutredning (Krook & Tjäder, 2023)
- Bullerkartläggning (Efterklang, 2023)
- Förutsättningar för lokalisering av förnybar energiproduktion (AFRY, 2023)
- Ekosystemtjänstanalys (Ramböll, 2020)

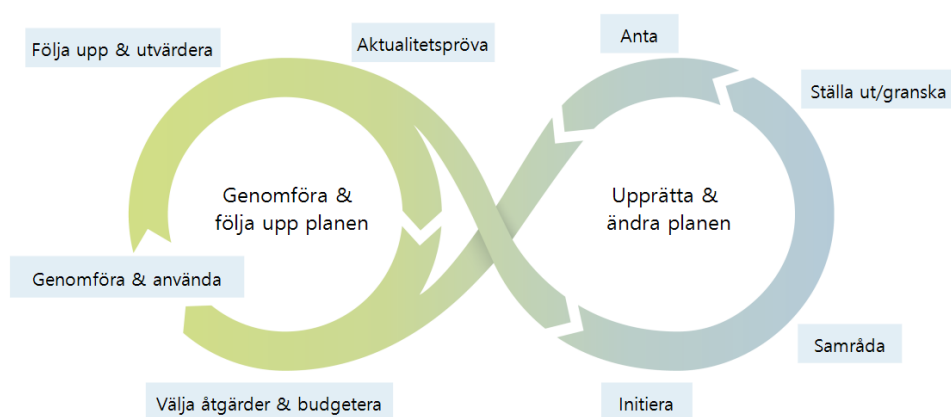
4.2 Rutin för framtagande av planeringsstrategi

Planeringsstrategin är ett verktyg för kontinuerlig översiktsplanering. Den ska hjälpa kommunen att ha en aktuell översiktsplan.

När översiktsplanen regelbundet blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också klarlagt att planen fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den aktuella politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen i olika delar av kommunen eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras.

Planeringsstrategin ska i fortsättningen arbetas fram efter varje ordinarie val. Det är fördelaktigt ifall arbetet påbörjas under hösten efter valet. Det innebär att översiktsplanen utvärderas tidigt under mandatperioden och att ett kontinuerligt uppföljningsarbete av denna sker. Det är planerings- och exploateringsenheten som är dokumentansvarig.

Planeringsstrategins omfattning kan komma att variera. Det är stor skillnad mellan behov ifall det finns en nyligen antagen översiktsplan eller som nu, att arbete pågår med framtagandet av en helt ny översiktsplan. Innehållet och möjliga aktiviteter från planeringsstrategin bör arbetas in i verksamhetsplaner för mandatperioden.

5. BILAGOR

Bilaga 1 – Länsstyrelsens underlag inför beslut om planeringsstrategi i Laholms kommun

Bilaga 2 – Enkät Framtidsplan 2030